

Звіт подібності

метадані

Назва організації

East Ukrainian National University named after Volodymyr Dahl

Заголовок

193-21д_Поваляєва О..pdf

Автор

Науковий керівник / Експерт

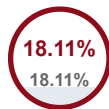
Поваляєва Олеся ВячеславівнаПоваляєва Олеся Вячеславівна

підрозділ

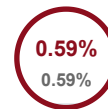
East Ukrainian National University named after Volodymyr Dahl

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

КЦ

10

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

6251

Кількість слів

39815

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	Б	15
Інтервали	A→	0
Мікропробіли	␣	0
Білі знаки	Б	0
Парафрази (SmartMarks)	a	66

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	http://knowledge.allbest.ru/agriculture/3c0b65625a3ad68a4d43a89521216c26_0.html	64 1.02 %
2	2024_M_193-23MB-ОЦ-01_Гуценко_А_О. 10/15/2024 State Biotechnological University (Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру)	57 0.91 %
3	https://geodesy.udau.edu.ua/assets/files/2021/2022/21_01/metod.-rekom.-do-kr_zem.-proekt.pdf	39 0.62 %
4	http://referatu.net.ua/referats/7569/167866	35 0.56 %

5	2024_M_193-23МВ-ОЦ-01_Гуценко_А_О. 10/15/2024 State Biotechnological University (Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру)	35 0.56 %
6	2024_M_ГЗ_1193-23МВ-3К-01_Дриголя_В_О 10/23/2024 State Biotechnological University (Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру)	34 0.54 %
7	2024_M_193-23МВ-ОЦ-01_Гуценко_А_О. 10/15/2024 State Biotechnological University (Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру)	30 0.48 %
8	193-22дс_Мартиненко В. (3).pdf 6/6/2025 East Ukrainian National University named after Volodymyr Dahl (East Ukrainian National University named after Volodymyr Dahl)	24 0.38 %
9	http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Dopovidi/article/download/dopovidi2019.02.011/10976	22 0.35 %
10	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=VFEIR&P21DBN=VFEIR&Z21ID=&Image_file_blue=DOC%2FRE0000115.PDF&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1	21 0.34 %

з бази даних RefBooks (0.58 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
джерело: Paperity		
1	Geoeological Assessment of the Land Use Structure of Ternopil City United Territorial Community Кузик І. Р., Царик Л. П.;	18 (2) 0.29 %
джерело: RePEC		
1	Формування економічного механізму забезпечення ефективності сільськогосподарських підприємств Humeniuk, M.;	12 (1) 0.19 %
2	Structural changes in Ukraine's economy T. Prykhodko;	6 (1) 0.10 %

з домашньої бази даних (0.82 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	193-22дс_Мартиненко В. (3).pdf 6/6/2025 East Ukrainian National University named after Volodymyr Dahl (East Ukrainian National University named after Volodymyr Dahl)	51 (3) 0.82 %

з програми обміну базами даних (7.73 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	2024_M_193-23МВ-ОЦ-01_Гуценко_А_О. 10/15/2024 State Biotechnological University (Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру)	292 (23) 4.67 %
2	2024_M_ГЗ_1193-23МВ-3К-01_Дриголя_В_О 10/23/2024 State Biotechnological University (Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру)	77 (7) 1.23 %

3	2024_M_ГЗ_193-23мв-3К-01_Хайнус_Ю_О. 10/1/2024 State Biotechnological University (Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру)	33 (4) 0.53 %
4	Zags_2020b_006 8/20/2024 O.M.Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (O.M.Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv)	26 (3) 0.42 %
5	2024_M_7244_193-21m-ZK-01_Kachurets_M_S 12/23/2024 State Biotechnological University (Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру)	18 (1) 0.29 %
6	МАГІСТЕРСЬКА Литвин О. 12/15/2024 V. Hnatyuk Ternopil National Pedagogic University (TNPU) students work (V. Hnatyuk Ternopil National Pedagogic University (TNPU) students work)	15 (1) 0.24 %
7	CNUT/ Маркова_Є_Ю_Методичний_аспект_оптимізації_розміру_рибодобувних_підприємств_Є_Ю_Маркова_Про.pdf 8/28/2017 National University Chernihiv Politechnika (NUCP) course papers (Deanery)	11 (2) 0.18 %
8	193_Д_Tarasenko_Yana.docx 12/19/2019 Odessa State Agrarian University (Науковий відділ)	6 (1) 0.10 %
9	YFCNU/2017m/ibch/ibch_2017_109.pdf 10/29/2019 Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University(CNU) course papers (Deanery)	5 (1) 0.08 %
з Інтернету (8.99 %)		
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	http://knowledge.allbest.ru/agriculture/3c0b65625a3ad68a4d43a89521216c26_0.html	103 (4) 1.65 %
2	http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Dopovidi/article/download/dopovidi2019.02.011/10976	95 (8) 1.52 %
3	https://geodesy.udau.edu.ua/assets/files/2021/2022/21_01/metod.-rekom.-do-kr_zem.-proekt.pdf	94 (5) 1.50 %
4	https://uhrc.gov.ua/UserFiles/fin_Zvit_22.pdf	49 (5) 0.78 %
5	http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/32327/1/Tsaruk_Kyzuk_Geokol_monogr.pdf	48 (7) 0.77 %
6	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=VFEIR&P21DBN=VFEIR&Z21ID=&Image_file_name=DOC%2FRE0000115.PDF&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1	40 (3) 0.64 %
7	http://referatu.net.ua/referats/7569/167866	35 (1) 0.56 %
8	http://ep3.nuwm.edu.ua/5448/1/Vt6732.zax.pdf	28 (2) 0.45 %
9	https://www.mnau.edu.ua/files/spec_vchen_rad/d_38_806_02/hramkova/hramkova.pdf	27 (3) 0.43 %
10	https://revolution.allbest.ru/agriculture/00818128_1.html	18 (2) 0.29 %
11	http://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-3-2017-2-1.pdf	11 (1) 0.18 %

12	https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2015/06/%D0%94%D0%B8%D1%81%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%9B%D0%B8%D1%82%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%B8-.pdf	9 (1) 0.14 %
13	http://ujae.tneu.edu.ua/index.php/ujae/issue/download/9/8	5 (1) 0.08 %

Список прийнятих фрагментів (немає прийнятих фрагментів)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-------	---------------------------------------

1

АНОТАЦІЯ

Поваляєва О. В. Обґрунтування еколого-економічної ефективності використання земель філії «Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон» Решетилівського району Полтавської області: кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»: 193 Геодезія та землеустрій / Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. Київ, 2025. 128 с.

У роботі визначені основні положення законодавчо-нормативного регулювання раціонального використання та охорони земель; розроблено структурно-логічна модель обґрунтування напрямів раціонального використання сільськогосподарського землекористування; проведена еколого-економічна оцінка ефективності використання земель та здійснення організації території філії «Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон» Решетилівського району Полтавської області.

Ключові слова: раціональне використання земель, ефективність землеустрою, земельні угіддя, охорона земель, організація території, агроландшафт.

Кваліфікаційна робота: 128 сторінок, 53 таблиці, 16 рисунків, 84 літературних джерел.

ABSTRACT

Povalyayeva O. V. Substantiation of the ecological and economic efficiency of land use of the "Reshetylivska" branch of LLC "Nibulon" JV, Reshetylivskiy district, Poltava region: qualification work for obtaining a higher education degree "bachelor": 193 Geodesy and land management / Volodymyr Dahl East Ukrainian National University. Kyiv, 2025. 128 p.

The work defines the main provisions of the legislative and regulatory regulation of the rational use and protection of lands; a structural and logical model of substantiation of the directions of rational use of agricultural land use is developed; an ecological and economic assessment of the efficiency of land use and the organization of the territory of the "Reshetylivska" branch of the "Nibulon" LLC, Reshetylivskiy district, Poltava region, was carried out.

Keywords: rational use of sand, land management efficiency, land, land protection, territorial organization, agrolandscape.

Qualification work: 128 pages, 53 tables, 16 figures, 84 literary sources.

2

ОБґРУНТУВАННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ У АГРОФОРМУВАННЯХ

Організація території сільськогосподарських підприємств – основа раціонального використання й охорони земель

У теперішній час взаємодія суспільства і природи постанала як одна з актуальних наукових та прикладних проблем сучасності. Людство зрозуміло необхідність свідомого управління процесами взаємодії суспільства і природи, усунення негативних наслідків технічного прогресу, охорони навколишнього природного середовища.

При дослідженні нами були запропоновані проектні рішення, щодо раціональної організації території філії «Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон» Решетилівського району Полтавської області. На час розробки

проекту організації території досліджуваного підприємства в його межах перебуває 1591,41 га земельних угідь, найбільшу площу з яких займають сільськогосподарські угіддя – 96,29 %, а саме рілля – 92,65 % (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Структура земельних угідь на території філії «Решетилівська» ТОВ СП

«Нібулон» Решетилівського району Полтавської області

Земельні угіддя Площа, га

Питома вага,

%

Сільськогосподарські землі, всього 1573,01 98,84

з них сільськогосподарські угіддя: 1550,41 96,29

в т.ч.: рілля 1513,61 92,65

сіножаті 21,20 1,30

пасовища 6,40 0,40

багаторічні насадження 9,20 0,56

під господарськими будівлями та дворами 1,31 0,08

під господарськими шляхами та прогонами 21,29 1,30

лісові та інші лісовкриті площі 6,40 0,40

заболочені землі 12,00 0,76

Всього земель: 1591,41 100,00

3

Об'єктом проектування є землі, які знаходяться у користуванні філії

«Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон». Всього в користуванні перебуває 566

земельних часток (паїв), середній розмір яких становить 2,50 га. Управління

господарством здійснюється директором ТОВ СП «Нібулон» **згідно статуту. Ринки збуту продукції визначаються заключеними договорами з переробними підприємствами.**

Земельні ділянки розміщені на відстані 5-7 км від с. Сухорабівка та 25-30

км від сел. Решетилівка. **Транспортне сполучення в межах території, що**

розглядається, забезпечується автомобільними шляхами. По землекористуванню

господарства проходить дорога районного призначення: с. Сухорабівка –с.

Михнівка. Це основна транспортна магістраль, по якій здійснюються

перевезення сільськогосподарської продукції. Дана дорога відноситься до

категорії І-с, має протяжність по території підприємства 4,36 км.

Землекористування території на якій розташована філія

«Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон» неоднорідне по природних властивостях (родючості, конфігурації, віддаленості від господарських центрів).

Під ґрунтозахисну сівозміну ми виділили земельні масиви площею

72,66 га ріллі на середньозмитих ґрунтах. Всього було запроєктовано 4 поля

сівозміни, середній розмір яких склав - 18,16 га.

Ґрунтозахисна сівозміна: загальна площа - 72,66 га, середній розмір

поля - 18,16 га:

1. Багаторічні трави (18,16) га;

2. Багаторічні трави (18,16) га;

3. Ячмінь (18,16) га;

4. Однорічні трави на з/к (18,16) га.

Вибір даних культур у сівозміні був обґрунтований тим, що вони мають

ґрунтозахисні властивості й сприяють відтворення родючості орних земель.

Проектування кормових сівозмін ми починали з розрахунку кормів на літній

період (зеленого конвеєру) (табл. 3.4), при цьому враховували проведений

4

раніше **розрахунок потреби в кормах для сільськогосподарських тварин та птиці**

(таблиця 3.3). Після розрахунку зеленого конвеєру проводиться **розрахунок**

посівних площ сільськогосподарських культур кормової групи (табл. 3.2).

Кормова сівозміна: загальна площа - 250,2 га, середній розмір поля -

41,7 га:

1. **Багаторічні трави на з/к** (20,7) + багаторічні трави на сіно (21,0) га = 41,7 га;

2. Багаторічні трави на сіно (23,4) + **багаторічні трави на сінаж** (18,3) га = 41,7 га;

3. Кукурудза на з/к (37,3) + кукурудза на зерно (4,4) га = 41,7 га;

4. Озима пшениця на з/к (23,7) + поукісна кукурудза на з/к + **однорічні трави на з/к** (18,0) га = 41,7 га;

5. Кормові баштанні (4,9) + кормовий буряк (12,2) га + кукурудза на силос (24,6) га = 41,7;

6. **Однорічні трави на з/к** (5,8) + однорічні трави на сіно (35,9) з підсівом багаторічних трав га = 41,7 га.
Таблиця 3.2

Розрахунок посівних площ сільськогосподарських культур кормової групи No п/п Види кормів Загальна потреба в кормах, ц Джерела за рахунок яких покривається потреба Буде отримано кормів, ц Урожайність, ц/га Розрахункова площа, га 1 Концентровані 1868

а) Відходи озимих культур (10% від валової продукції озимих)

546 45,5 120,0

б) Макуха (30% від валової продукції соняшнику)

в) С.-г. культури : 1322

- кукурудза на зерно 926 60,5 15,3

- ячмінь 132 24,3 5,4

- овес 132 24,3 2,8

- горох 132 18,0 7,3

2 Сіно 3324

Багаторічні трави (70%) 2326 48,0 44,4

Однорічні трави (30%) 997 30,0 33,2

3 Сінаж 2740

Багаторічні трави на сінаж

2740 150,0 18,3

4 Коренеплоди 4888 Кормовий буряк 4888 400,0 12,2

5 Силос 19263

Кукурудза на силос (урожайність 75% з урахуванням угару)

19263 230,0 83,8

6 Зелені корми 39975

За рахунок культур зеленого конвесру

39975,0

110,3

5

Таблиця 3.3

6

Таблиця 3.4

Розрахунок кормів на літній період для 560 голів ВРХ

ди кормів і джерела

надходження

Кількість кормів (в центнерах) Виробництво і

площа кормових

угідь і культур

П

р

и

м

іт

к

и

По місяцях (кормових одиниць, ц) Всього

V VI VII VIII IX X

Кормових

одиниць

Коефіцієнт

переведення

Вага

кормів

урожай,

ц/га

площа,

га

А. Потрібно кормів на 6

місяців для:

ВСЬОГО (корм. одиниць) Б. Буде отримано кормових одиниць: 1. Природні пасовища (зелені корми)

2. Гичка цукрових буряків 720,0 720,0 1440,0 0,16 9000 75 120,00

ВСЬОГО (корм. одиниць) 1199,3 1199,3 1199,3 1199,3 479,3 479,3 5755,6

**В. Проектується отримати
недостаючу частину кормів за
рахунок:**

1. Багаторічні трави на з/к 666,3 599,6 28,6 209,4 47,6 951,8 0,20 4759,0 230,0 20,7

2. Озима пшениця на з/к 533,0 533,0 0,15 3553,4 150,0 23,7

3. Однорічні трави на з/к 599,6 599,6 0,18 3331,3 140,0 23,8

4. Кукурудза на з/к 1170,7 989,9 2160,6 0,20 10802,8 290,0 37,3

5. Кормові баштанні на з/к 123,7 171,3 295,0 0,15 1966,7 400,0 4,9

6. Поукісно кукурудза на з/к 308,0 308,0 615,9 0,2 3079,6 130,0 23,7

Всього, га 110,3

7

Під кормову сівозміну виділено 250,2 га ріллі, з середнім розміром поля 41,7 га. Дана сівозміна запроектована поблизу виробничих центрів, господарських дворів, масивів населених пунктів, щоб забезпечити мінімальні затрати на перевезення.

На іншій площі орних земель, як правило кращих за умовами рельєфу і ґрунтів, проектуються польові сівозміни, у яких розміщуються технічні культури, зернові, зернобобові, кукурудза на зерно і силос, круп'яні, а також кормові культури, що не розміщені в кормових сівозмінах, наприклад трави на сіно, озимі на зелений корм, силосні, коренеплоди й інші. Склад і площі сільськогосподарських культур у польових сівозмінах

(S_{пол.}) визначають, як різницю між плановими площами ріллі (S_{ріллі}) і площами сільськогосподарських культур, розміщених в кормових (S_{корм.}) та ґрунтозахисних (S_{гр.зах.}) сівозмінах: S_{пол.} = 1513,61 га – 72,66 га – 250,2 га = 1190,75 га

При проектуванні сівозмін необхідно враховувати сформовану організацію території (розміщення виробничих центрів, лісосмуг і ін.).

Враховуючи вище вказані умови розроблена наступна схема чергування культур у польовій сівозміні:

Польова сівозміна: загальна площа - 1190,75 га, середній розмір поля - 148,84 га:

1. Чистий пар (148,84) га;
2. Озима пшениця (148,84) га;
3. Цукровий буряк (148,84) га;
4. Кукурудза на зерно (89,64) га + кукурудза на силос (59,2) га = 148,84 га;
5. Озима пшениця (148,84) га;
6. Горох (24,42) + соя (100,00) + овес (24,42) га = 148,84 га;
7. Ячмінь (148,84) га;
8. Соняшник (148,84) га.

Характеристику запроектованих сівозмін по **чистих і валових площах** приведено в табл. 3.5.

8

Таблиця 3.5

Розрахунок чистих і валових площ запроектованих сівозмін

Сівозміна

Площа посівів Кількість

полів

Середній розмір поля

Валова Чиста Валова Чиста

Польова 1209,07 1190,75 8 151,13 148,84

Кормова 258,82 250,20 6 43,14 41,70

Ґрунтозахисна 73,41 72,66 4 18,35 18,16

Всього: 1541,3 1513,61

В даній таблиці показані запроектовані сівозміни, їх чиста та валова площа, кількість полів та визначений середній розмір поля по кожній з них. Бачимо, що найбільшу площу у нас займає польова сівозміна – 1190,75 га,

адже господарство спеціалізується на вирощуванні зернових культур.

Таблиця 3.6

Розміщення сільськогосподарських культур у сівозмінах

Культури

Площа

посіву,га

Польова Кормова Ґрунтозахисна

1 2 3 4 5

1. Зернові, всього 700,61 678,07 4,40 18,14

Озима пшениця 290,75 290,75

Ярі зернові, всього 409,86 387,32 4,40 18,14

Кукуруза на зерно 86,67 82,27 4,40

Ячмінь 171,11 152,97 18,14

Овес 24,42 24,42

Горох 24,42 24,42

Соя 103,24 103,24

2. Технічні, всього 152,75 152,75 - -

Соняшник 152,75 152,75

3. Кормові, всього 516,34 212,44 249,38 54,52

Кормові

коренеплоди

4,90 4,90

Кормовий буряк 12,20 12,20

Кукуруза силос 83,80 64,6 19,2

Кукуруза з/к 41,93 41,93

Цукровий буряк 147,84 147,84

Одн. тр.на сіно 37,16 37,16

Одн. тр. на з/к 41,67 23,80 17,87

Одн. тр. на сінаж

Баг. тр. сіно 83,87 47,22 36,65

Баг. тр. з/к 20,7 20,7

Баг. тр. на сінаж 18,30 18,30

Озима пшениця з/к 23,97 23,97

Всього посівів 1369,7 1043,26 253,78 72,66

Чорний пар 143,91 143,91

Всього землі в

обробітку:

1513,61 1187,17 253,78 72,66

9

При складанні схеми чергування сільськогосподарських культур в

сівозмінах враховувались біологічні особливості кожної культури, розміщення їх по кращих попередниках, а також структура посівних площ.

Розміщення сільськогосподарських культур по сівозмінах, тобто їх склад

приведено в табл. 3.6, а баланс кормів для поголів'я худоби в табл. 3.7.

Дивлячись на показники розміщення сільськогосподарських культур у

сівозмінах, можна стверджувати, що найбільшу площу займає польова сівозіміна,

тому й зернових, а саме озимих та ярих культур планується вирощувати

найбільше (озимої пшениці 290,75 га, ячменю – 171,11 га); по кормовій сівозіміні

найбільшу площу займають такі культури, як багаторічні трави на сіно – 47,22 га,

кукурудза на з/к – 41,93 га , однорічні трави на сіно – 37,16 га.

Таблиця 3.7

Баланс кормів

Види кормів Потреба в кормах, ц

Буде отримано кормів, ц

% забезпечення

кормами

1 2 3 4 Концентровані: 1868,0 2702,95 144,7

Відходи озимої пшениці 546,0

Кукурудзи на зерно 926,0

Ячменю 441,58

Вівса 657,37

Гороху 132,0

Сіно: 3324,0 3324,0 100,00

Багаторічних трав 2326,0

Однорічні трав 997,0

Сінаж: 2740,0 2740,0 100,00
Багаторічних трав 2740,0
Коренеплоди: 4888,0 4888,0 100,00
Кормовий буряк
Силос: кукур.на солос 19263,0 19263,0 100,0
Зелені корма: 39975,0 39975,0 100,0
Багаторічних трав 4759,0
Однорічних трав 3331,3
Озимих 3553,4
Кукурудзи 10802,8
Коренеплодів 1966,7
Гички цукрових буряків 9000,0

Можна сказати, що запроектувавши сівозміни, всі сільськогосподарські культури будуть використовуватися в повному обсязі для забезпечення виробництва та забезпечення поголів'я худоби кормами. Навіть забезпечення

10

концентрованими кормами (ячменем та вівсом) буде понад норму – 144,7 %, що дасть змогу зберігати запаси кормів на складах та в цехах при подальшому їх використанні на годівлю тваринам чи на реалізацію. Сума умовних площ полів сівозміни обумовила відповідно умовну площу сівозміни. Характеристика рівновеликості запроектованих полів у сівозмінах з урахуванням родючості ґрунтів приведена в табл. 3.8., а технологічна характеристика полів у запроектованих сівозмінах у табл. 3.9., 3.10, 3.11. Запроектовані поля сівозмін та робочі ділянки зображено на графічному матеріалі – Схемі еколого-економічних заходів на території Сухорабівської територіальної громади Решетилівського району Полтавської області (рис. 3.1).

З метою раціонального використання земель і біокліматичного потенціалу нами передбачені сівозміни з гнучким чергуванням сільськогосподарських культур, що дає змогу збільшувати чи зменшувати площу посівів замінюючи одну культуру іншою при умові біологічного споріднення їх та в залежності від попиту продукції на ринку.

Нами був проведений розрахунок валового виходу і вартості валової продукції рослинництва та тваринництва (табл. 3.12 та 3.13)

11

Рис. 3.1. Схема еколого-економічних заходів на території Сухорабівської ОТГ Решетилівського району Полтавської області

12

Таблиця 3.12

Розрахунок валового виходу та вартості продукції тваринництва

Види та групи

худоби

С

ер

ед

н

ь

о

р

іч

н

е

п

о

го

л

ів

'я

,

го

л

С е р е д н ь о

до

бо
вий

при
рист

ж

и

в

о

ї

м

ас

и

,

г

П

р

и

р

іс

т

ж

и

в

о

ї

м

ас

и

н

а

о

д

н

у

г

о

л

о

в

у

з

а

р

ік

,

к

г

В

ал

овий при

р

іс

т

живої має и

-В

сь

о

го
,
ц

у
д
ій
н
а
1
к
о
р
о
в
у

в
сь
о
го
,
к
г
В
ал
о
в
е
в
и
р
о
б
н
и
ц
тв
о

п
родукції

..
ц

п

о

ст

ій

н

і

ц

ін

и

,

гр

н

В

ал

о

в

а

продукц

ія

в

п
о
ст
ій
н
и х ц і н _ах_
,-
гр
_н

Корови 250 - - - 3200 8000 745,92 1989280
Нетелі 40 200 73,00 29,20
Молодняк понад рік 80 500 182,5 146,0 - - 3492,48 169967,36
Молодняк 6-12 міс. 70 600 219,00 153,30
Разом 560 - 584,00 416,1
Всього, грн 1989280,0

Використовуючи постійні ціни 2021 року, ми провели розрахунок валового виходу та вартості продукції тваринництва. Тож, валове виробництво молока буде становити 8000,0 ц , а вартість валової продукції по виходу молока буде становити 1989280 грн або 1989,28 тис. грн [78].

Валовий вихід продукції рослинництва визначається за всіма культурами, що вирощуються на підприємстві

Таблиця 3.13

Валовий збір та вартість продукції рослинництва

Культури

Площа посіву,га Урожайність с.-г. культур, ц/га Валовий вихід продукції, ц_

Порівнянні

ціни за 1 ц

з га (на

2021р.)

Вартість

валової

продукції, грн

1 **2 3 4 5 6**

1. Зернові, всього: 700,61 - 25521,92 - 2856697,13
Озима пшениця 290,75 45,50 13229,13 308,25 1359292,59
Ярі зернові, всього 409,86 - 12292,79 - 1497404,54
Кукурудза на зерно 86,67 60,50 5243,54 321,81 562474,00
Ячмінь 171,11 24,30 4157,97 286,2 396670,62
Овес 24,42 24,30 593,41 265,23 52463,02
Горох 24,42 18,00 439,56 318,69 46694,46
Соя 103,24 18,00 1858,32 318,69 439102,43
2. Технічні, всього: 152,75 - 3051,22 - 867187,24
Соняшник 148,84 20,50 3051,22 852,63 867187,24
3. Кормові, всього: 516,34 - 119485,56 - 2668499,61

Кормові

коренеплоди

4,9 400,00 1960,00 76,54 52018,40

13

Продовж. табл.3.13

1 2 3 4 5 6

Кормовий буряк 12,2 400,00 4880,00 79,62 129515,20
Кукуруза силос 83,8 230,00 19274,00 39,37 180597,38
Кукуруза з/к 41,93 290,00 12159,70 39,37 113936,39
Цукровий буряк 147,84 400,00 59136,00 94,42 2035461,12
Одн. тр.на сіно 37,16 30,00 1114,80 63,42 23566,87
Одн. тр. на з/к 41,67 140,00 5833,80 33,81 22226,78
Одн. тр. на сінаж - - -
Баг. тр. сіно 83,87 48,00 4025,76 51,33 68880,75
Баг. тр. з/к 20,7 230,00 4761,00 11,43 18139,41
Баг. тр. на сінаж 18,3 150,00 2745,00 11,43 10458,45
Озима пшениця з/к 23,97 150,00 3595,50 11,43 13698,86
Всього посівів: 1369,70
Пари 143,91
Всього ріллі 1513,61

Всього: грн 6392383,98

Можемо відмітити, що найбільша вартість валової продукції рослинництва буде по культурах кормової групи – 2668499,61 грн, зокрема по цукровому буряку – 2035461,12 грн. Вартість валової продукції зернових культур становитиме - 2856697,13грн. Загальна вартість валової продукції рослинництва буде дорівнювати 6392,38 тис. грн.

Також не треба забувати про соціальну складову організації проекту, тобто необхідно визначити кількість працездатних, яка буде задіяна у виробничому процесі.

$$ТТ = (11739,0 / 290) * 1,2 = 49 \text{ (людей)}$$

$$ТР = (13408 / 200) * 1,2 * 1,25 = 101 \text{ (людей)}$$

Прямі трудові витрати в тваринництві і рослинництві визначені в табл.

3.14, 3.15. При розрахунках використовувалися нормативи витрат праці в люд.-год. при механізації основних процесів.

Таблиця 3.14

Прямі трудові витрати у тваринництві

Види і групи тварин

Загальна кількість

с.-г. тварин в

господарстві, голів

Прямі трудові

витрати в

розрахунку на 1

голову, **люд.-год. Трудові витрати в**

підприємстві

люд.-год.

ВРХ 560 167,7 11739,0

Всього:

11739,0

Як бачимо з приведеної таблиці, для догляду за існуючим поголів'ям худоби (560 голів) у галузі тваринництва буде залучено 49 працівників, прямі

14

трудоі витрати яких становитимуть на 1 голову 167,7 люд.-год., а на все поголів'я – 11739,0 люд.-год. при 8 годинному робочому дню 290 днів на рік.

Відповідно до розрахунків, прямі трудові витрати в рослинництві по догляду за основними культурами становитимуть 13408 люд.-год. Загальна кількість працівників, що будуть залучені до праці дорівнює 101 особа, що будуть працювати при 8 годинному робочому дню 200 днів на рік.

Звідси, загальна кількість працівників, які будуть залучені до роботи по підприємству дорівнює:

$$ОТ = (49 + 101) * 2,0 = 300 \text{ чол.}$$

Отримана кількість людей, що буде задіяна в підприємстві - 300 осіб. З них частина є постійно зайнятими працівниками, а частина залучається на сезонні роботи.

Таким чином, в процесі організації території досліджуваного підприємства нами було запроектовано систему сівозмін з науково-обґрунтованим чергуванням культур. Для забезпечення поголів'я худоби кормами ми розраховували їх загальну потребу, а також потребу в зелених кормах на літній період. Виходячи з цього, було визначено посівні площі під кормові культури та баланс кормів для худоби. Валовий вихід продукції тваринництва буде становити – 1989,28 тис. грн, рослинництва – 6392,38 тис. грн. а загальна кількість працівників, що залучатимуться до виробництва становить 300 чоловік.

3.2. Еколого-економічні основи формування сталого

землекористування агроформувань в ринкових умовах

Економічні, організаційні, екологічні та соціальні заходи не ізольовані один від одного, а їхня сукупність уможливорює досягнення визначених цілей.

Концептуальною основою раціонального використання земель має стати концепція сталого розвитку, що включає на наш погляд комплекс взаємопов'язаних правових, організаційно-господарських, науково-технічних

15

та державних заходів щодо екологізації та формування сталого сільськогосподарського землекористування на основі комплексного підходу

до раціонального використання земельних ресурсів (рис. 3.2).

Ми впевненні, що виконуючи запропоновані заходи, які передбачає розроблена нами структурно-логічна модель, можна створити реальні передумови для розширеного відтворення родючості ґрунтів, запобіганню деградації земель, збереженню земельних ресурсів, оптимізації землекористування та його структури посівів, збереженню вмісту гумусу та поживних речовин в ґрунтах і їх накопичення, забезпечення населення якісними, екологічнобезпечними продуктами харчування, оздоровленню навколишнього середовища.

Тому, особливу увагу при організації території філії «Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон» рекомендується приділяти боротьбі з втратами гумусу в ґрунті, реалізації заходів по відновленню родючості ґрунтів.

По.д.польова = $40 \cdot 0,25 \cdot 0,23 = 2,3$ т/га

По.д.кормова = $30 \cdot 0,25 \cdot 0,23 = 1,72$ т/га

По.д.гр.зах. = $35 \cdot 0,25 \cdot 0,23 = 2,01$ т/га

Накопичення гумусу в ґрунті за ротацію сівозміни за рахунок внесення гною в польовій сівозміні буде дорівнювати 2,3 т/га, при середній кількості внесення гною 40 т/га та коефіцієнті гуміфікації 0,23. У кормовій сівозміні внесення – 1,72 т/га, при середній кількості внесення гною 30 т/га;

ґрунтозахисній – 2,01 т/га, при середній кількості внесення гною 35 т/га

Після виконання розрахунку балансу гумусу при його негативному значенні передбачаються заходи, які можуть забезпечувати бездефіцитний вміст гумусу. Одним з найважливіших таких заходів є цілеспрямоване внесення органічних добрив (гною). Необхідний об'єм органічних добрив (у тоннах) визначається за формулою [83]: $H_g = \frac{H_{\phi} + B_g}{0,058} \quad (12)$.

де H_g – мінімальна кількість гною, яка забезпечує бездефіцитний баланс гумусу, т/га; H_{ϕ} – кількість гною, яка вноситься фактично за рік

16

ротації, т/га; B_g – баланс гумусу, т/га; 0,058 – кількість гумусу, яка утворюється з 1 т гною, т.

З урахуванням загально-теоретичних положень методики розрахунку балансу гумусу, приведемо розрахунки балансу гумусу для польової, кормової та ґрунтозахисної сівозміни. Отримані результати розрахунків відображено в таблицях (3.20, 3.21 та 3.22).

Із приведених розрахунків негативний баланс гумусу за рік ротації сівозміни ми отримали по польовій (-0,91т/га) та кормовій (-0,85 т/га) сівозмінах. Тому, необхідний об'єм органічних добрив, який забезпечить бездефіцитний баланс гумусу буде дорівнювати:

$H_{гпольова} = 4,44 + 0,91/0,058 = 20,1$ (т/га)

$H_{гкормова} = 5,0 + 0,85/0,058 = 20,0$ (т/га)

Таблиця 3.20

Розрахунок балансу гумусу польової сівозміни

Назва

культур

в сівозміні

П

л

о

щ

а

к

у

л

ь

ту

р

ь

га

У р о ж а й н і с т ь , ц / г а

К-ть рослинних

решток, т/га

К

-т

ь

о

р
га
н
іч
н
и
х
д
о
б
р
и
в
,

як
і
вн
о
ся
ть
ся
,т
/г
а
К
о
еф
іц
іє
н
т
гу
м
іф
ік
ац
ії
р
о
сл
и
н
н
и
х
р
еш
то
к

і
о
р
га
н
іч
н
и
х
д
о
б
р
и
в

К-ть (т/га)
гумусу, що
утворився за
рахунок
К-ть(т/га)
гумусу, що
втрачається в
зв'язку з

Б
ал
ан
с
гу
м
у
су
(
+
, -
т/
га
)
п
о
ве
р
х
н
ев
и
х

к
о
р
ен
ев
и
х

в
сь
о
го

Р
о
сл
и
н
н
и
х
р
еш
то
к

О
р
га
н
іч
н
и
х
д

о
б
р
и
в

М
ін
ер
ал
із
ац
іє
ю
і
в
и
н
о
со
м

з
у
р
о
ж
ає
м

Е
р
о
зі
єю
г
р
у
н
ті
в

1. Чистий пар 143,91 - - - - 40 0,23 - 2,30 2,00 0,34 -0,04

2. Озима пшениця 144,96 45,5 2,81 4,2 7,01 - 0,20 1,40

-

-

1,35 0,52 -0,46

3.Цукровий буряк 147,84 400 0,48 2,97 3,45 - 0,10 0,34 - 1,59 0,57 -1,82

4.Кукурудза на

зерно

Кукурудза на силос

82,27

64,6

60,5

230,0

1,37

0,71

5,74

3,65

7,11

4,36

-

0,20

0,17

1,42

0,74

-

1,56
 1,47
 0,57 -1,44
 5.Озима пшениця 145,79 45,5 2,81 4,2 7,01 - 0,20 1,40 1,35 0,52 -0,47
 6.Горох
 соя
 овес
 24,42
 103,24
 24,42
 18,0
 18,0
 24,3
 0,83
 1,94
 1,54
 1,86
 2,37
 3,80
 -
 -

0,23
 0,22
 0,54
 0,84
 -
 1,50
 1,20
 0,21
 0,34
 -1,87

7.Ячмінь 152,97 24,3 1,4 2,24 3,64 - 0,22 0,80 - 1,23 0,34 -0,77
 8.Соняшник 152,75 20,5 1,16 2,87 4,03 - 0,14 0,56 - 1,39 0,52 -1,35

Всього на 1 га за
 ротацію
 -
 -
 -
 -
 -
 -
 -
 - 40 - 8,04 2,30 14,64 3,93 -8,22
Всього на 1 га за 1 рік ротації - - - - - 4,44 - 0,89 0,26 1,63 0,44 -0,91

17

Необхідна кількість **органічних добрив визначається за формулою [79]:**

$$\text{Корган.добр.} = \text{Нг} \cdot \text{С} \text{ сівозм.} \quad (13),$$

де Нг - мінімальна кількість гною, яка забезпечує бездефіцитний баланс гумусу, т/ га; С сівозм - площа відповідної сівозміни, га
 Таблиця 3.21

Розрахунок балансу гумусу кормової сівозміни

Назва
 культур
 в сівозміні
П
л
о
щ
а
 к
 у
 л
 ь
 ту

р
,
га

у
р
о
ж
ай
н
іс
ть

,
ц
/г
а

К-ть рослинних
решток, т/га

К
-т
ь
о
р
га
н
іч
н
и
х

Д
о
б
р
и
в,

як
і
вн
о
ся
ть
ся
,т
/г
а
К
о
еф
іц
іє
н
т
гу
м
іф
ік
ац
ії

р
о
сл
и
н
н

и
х
р
еш
то
к

і
о
р га н і ч н и

х
_д о б р и в

К-ть (т/га)
гумусу, що
утворився за
рахунок
К-ть(т/га)
гумусу, що
втрачається в
зв'язку з

Б

ал

ан

с

гу

м

у

су

(

+

, -

т/

га

)

п

о

ве

р

х

н

ев

и

х

к

о

р

ен

ев

и

х

в

сь

о

го

р

о

сл

и

н

н

и

х

р

еш
то
к

О
р
га
н
іч
н
и
х

Д
о
б
р
и
в
М
ін
ер
ал
із
а
ц
іє
ю
і

в
и
н
о
со
м

з
у
р
о
ж
ає
м

Е
р
о
зі
єю

гр
у
н
ті
в

1. Баг. тр. на зк +

баг.тр.на сіно

20,7

22,6

230,0

48,0

1,17 5,37 6,54 30 0,25 1,63 1,72 0,6 0,08 2,67

2. Баг.тр.на сіно +

баг.тр.на сінаж

24,64

18,3

48,0
150,0
1,17 5,37 6,54 -

0,25
1,63
-
-
0,6 0,08 0,95
3.Кукурудза на з/к +
кукур.на зерно
41,93
4,4
290,0
60,5
1,37 5,74 7,11 - 0,2 1,42 -
1,46
1,56
0,57 -2,17
4.Озима пшениця на
з/к + одн.тр. на з/к
23,97
18,0
150,0
140,0
1,80

1,94

3,74

- 0,13 0,49 -
1,24
1,10
0,21 -2,06
5.Корм.башт. +
корм.буряк + кук.на
силос
4,9
12,2
19,2
400,0
400,0
0,36
0,36
2,52
2,52
2,88
2,88
-
0,1
0,1
0,29
0,29
-
-
1,6
1,6
0,57 -3,19
6.Одн.тр.на з/к +
одн.тр.на сіно
5,8
37,16
18,0
18,0
24,3
1,04 2,83 3,87

-
-

-
- - 1,10 0,21 -1,31
Всього на 1 га за
ротацію
-
-
-
-
-
-
-
-
- 30 - 5,75 1,72 10,86 1,64 -5,11
Всього на 1 га за 1
рік ротації
-
-
-
-
-
-
-
-
- 5,0 - 0,96 0,29 1,81 0,27 -0,85

Для результатів розрахунку середньорічного балансу гумусу в ґрунтах
сівозміни загальна кількість необхідних добрив на всю площу сівозміни
становить: Ко.д.польова = 20,1*1187,17 = 23862,11 (т) (13)
Ко.д. кормова= 20*253,78 = 5075,6 (т)

18

Таблиця 3.22
Розрахунок балансу гумусу в ґрунтозахисній сівозміні
Назва
культур
в сівозміні

П
л
о
щ
а
к
у
л
ь
ту
р
, -
га

У р о ж а й н і с т ь , ц / г а

К-ть рослинних
решток, т/га

К
-т
ь
о
р
га
н
іч
н
и
х

д

о
б
р
и
в,

як
і
вн
о
ся
ть
ся
,т
/г

а
К
о
еф
іц
іє
н
т
гу
м
іф
ік
ац
ії

р
о
сл
и
н
н
и
х
р
еш
то
к

і
о
р
га
н
іч
н
и
х
д
о
б
р
и
в
К-ть (т/га)
гумусу, що
утворився за
рахунок
К-ть(т/га)
гумусу, що
втрачається в
зв'язку з
Б

ал
ан
с
гу
м
у
су
(
+
, -
т/
га
)
п
о
ве
р
х
н
ев
и
х

к
о
р
ен
ев
и
х

в
сь
о
го

Р
о
сл
и
н
н
и
х

р
еш
то
к

О
р
га
н
іч
н
и
х

Д
о
б
р
и
в
М
ін

ер
ал
із
а
ц
іє
ю
і

в
и
н
о
со
м

з
у
р
о
ж
ає
м

Е
р
о
зі
єю

гр
у
н
ті
в

1. Баг. трави 18,32 48,0 1,17 5,37 6,54 - 0,25 1,63 - 0,08 0,34 1,21
2. Баг. трави 18,33 48,0 1,17 5,37 6,54 -

0,25
1,63

-
-

0,03 0,52 1,08

3.Ячмінь 18,14 24,3 1,4 2,24 3,64 - 0,22 0,80 - 0,34 0,57 -0,11

4.Однорічні

трави на з/к

17,87

140,0

-- - 35

0,23

- 2,01 0,21 -

-

1,8

Всього на 1 га за

ротацію

-

-

-

-

-

-

-

- 35 - 4,06 2,01 0,66 1,43 3,98

Всього на 1 га за

1 рік ротації

-
-
-
-
-
-

- - 8,75 - 1,01 0,50 0,16 0,36 0,99

Економічне обґрунтування проекту полягає у виборі найбільш ефективних рішень окремих його складових частин і елементів. Показники економічної ефективності по галузі рослинництва й тваринництва на території філії «Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон» Решетилівського району Полтавської області наведені нижче в таблицях (3.23 та 3.24).

Таблиця 3.23

Показники економічної ефективності по галузі рослинництва

Назва культур

О

б

'є

м

т

о

в

ар

н о ї п р о д у к ц і ї

,

ц

р

еа

л

із

ац

ій

н

а

ц

ін

а,

гр н

/ц

В ар ті ст ь

т

о

в ар

н

о

ї

п р о д у к ц і ї

н

Г р н С о б і в ар ті ст ь

п р о д у к ц і ї

н

Гр

н

/

ц

у

м

о

в

Н
И
Й
Ч
И
СТ
И
Й

прибуток

грн

Озима пшениця 13229,13
950
1852078,20 1389058,65 463019,55
Ячмінь 4157,97
880
602905,65 452179,24 150726,41
Кукурудза 5243,54 900 786531,0 589898,25 196632,75
Соняшник 3051,22 2480 1052670,90 789503,18 263167,73
Цукровий буряк 59136,0 200 26611200,0 19958400,0 6652800,0
Коренеплоди 1960,0 160 137200,0 102900,0 34300,0
Овес 593,41 800 97912,65 73434,49 24478,16
Горох 439,56 1670 79120,80 59340,60 19780,20
Соя 1858,32 1706 631828,80 473871,60 157957,20
Кукурудза на силос 19274,0 320 770960,0 578220,0 192740,0
Всього: 108943,15

32622408,0 24466806,0 8155602,0

19

Можемо бачити, що відповідно до приведених розрахунків у таблиці умовний чистий прибуток по підприємству від рослинницької галузі становитиме 8155,60 тис. грн. Загальна вартість товарної продукції була обрахована, використовуючи реалізаційні ціни, і становить – 32622,41 тис. грн. Маючи відповідні показники можемо розрахувати рівень рентабельності галузі, який доцільно визначати за формулою:

$$P_{\text{roc}} = (\Sigma П / \Sigma С) * 100 \% \quad (14)$$

де Р – рівень рентабельності галузі рослинництва, %; $\Sigma П$ – всього по умовному чистому прибутку, грн; $\Sigma С$ – собівартість товарної продукції, грн.

Рівень рентабельності галузі рослинництва буде становити:

$$P_{\text{roc}} = (8155602,0 / 24466806,0) * 100\% = 33,3 \%$$

Використовуючи показники умовного чистого прибутку та собівартості продукції рослинництва ми отримали показник рівня рентабельності підприємства, що становить 33,3 %.

Таблиця 3.24

Показники економічної ефективності по галузі тваринництва

Для розрахунків рівня рентабельності галузі тваринництва ми використовували умовний чистий прибуток від реалізації молока та молочних продуктів і яловичини, загальна сума якого становить 66710 тис. грн.

Рівень рентабельності галузі тваринництва дорівнює:

$$P_{\text{твар}} = (66710 / 200130) * 100 \% = 25,0 \%$$

При розрахунках показників у вище приведених таблицях ми керувались ринковими реалізаційними цінами товарної продукції

Назва продукції

О
Б
'є
М
Т
О

В

ар

ної продукції

н
а

1
г
о
л
о
в
у
,
ц

Р
еа
л
із
ац
ій
н
а
ц
ін
а,

гр
н
./
ц

В
ар
ті
ст
ь

то
в ар
н
о
ї

п р о д у к ц і ї , т и с . г р н С о б і в а р т і с т ь

п р о д у к ц і ї , т и с .

Г
р
н

—
/ц

У
м
о
в
н
и
й

ч
и
ст
и
й

п
р

и
б
у
то
к
,
ти
с.
г
р
н

Молоко та молочні
продукти
32,0 1600
12800 9600 3200
Яловичина 109,5 29000
254040 190530 63510
Всього: 32,0 266840 200130 66710

20

рослинництва і тваринництва. За даними, які приведені можемо відмітити,
що рівень рентабельності в рослинництві (33,3 %) більший ніж у
тваринництві (25,0 %).

Коефіцієнт антропогенного навантаження (Кан) буде характеризувати
наскільки великий вплив несе в собі діяльність людини на стан довкілля, в тому числі й на земельні ресурси. Розрахунок даних
коефіцієнтів приведено в
(табл. 3.25).

Таблиця 3.25

Розрахунок коефіцієнта **екологічної стабільності та антропогенного**
навантаження території Сухорабівської ОТГ Решетилівського району

Полтавської області

№ пп Назва угідь

Загальна
площа, га

Коефіцієнт
екологічної
стабільності

$\sum K_i P_i$

Бал
антропогенного
навантаження

Рібі

1 Рілля 2748,5 0,14 384,79 4 10994,00
2 Пасовища 428,9 0,68 291,65 3 1286,70
3 Сіножаті 483,0 0,62 299,46 3 1449,00

4

Багаторічні
насадження
58,7 0,43 25,24 4 234,80

5

Полезахисні
смуги
7,62 0,38 2,90 2 15,24

6

Ліси та лісо
вкриті площі
46,0 1,0 46,00 2 92,00

5

Забудовані
землі
114,08 0 0,00 5 570,40

5 Вода та болота 147,52 0,79 116,54 2 295,04

Всього: 4034,32 1166,58 14937,18

Коефіцієнт екологічної стабільності територіальної громади

визначається як: $K_{ек. ст.} = (1166,58 / 4034,32) * 0,4 = 0,12$

де K_i – коефіцієнт екологічної стабільності угідь i -го виду; P_i – площа i -го виду угідь; K_r – коефіцієнт морфологічної стабільності рельєфу (для

України він становить 0,4).

Коефіцієнт антропогенного навантаження визначається за формулою:

$K_{ан.} = 14937,18 / 4034,32 = 3,70$

Отже, за проведеними розрахунками можна зробити висновок, що

коефіцієнт екологічної стабільності є не стабільним, тобто потрібно

здійснювати громадикальні заходи для виправлення ситуації і недопущення погіршення екологічного стану. Коефіцієнт антропогенного навантаження

21

наближений до 4 (3,70), тобто на території підприємства вплив

антропогенного навантаження досить високий. Це зумовлено наявністю

значної площі орних земель. Показники визначення коефіцієнта ерозійної

небезпеки для польової, кормової та ґрунтозахисної сівозмін приведені в

таблицях (3.26, 3.27 та 3.28).

Таблиця 3.26

Коефіцієнт ерозійної небезпеки сільськогосподарських культур польової сівозміни

Назва культур Площа, га

Коефіцієнт ерозійної

небезпеки, K_e

Добуток

$P_i K_e$

1. Чистий пар 143,91 1,0 143,91

2. Озима пшениця 144,96 0,3 43,49

3.Цукровий буряк 147,84 0,95 140,45

4.Кукурудза на зерно

кукурудза на силос

82,27

64,6

0,85

0,7

115,15

5.Озима пшениця 145,79 0,3 43,74

6.Горох

соя

овес

24,42

103,24

24,42

0,4 60,83

7.Ячмінь 152,97 0,4 61,19

8.Соняшник 152,75 0,8 122,2

Всього: 1187,17 730,96

Таблиця 3.27

Коефіцієнт ерозійної небезпеки сільськогосподарських культур

кормової сівозміни

Назва культур Площа, га

Коефіцієнт ерозійної

небезпеки, K_e

Добуток

$P_i K_e$

1.Багаторічні трави на з/к

Багаторічні трави на сіно

20,7

22,6

0,08

0,01

1,89

2.Багаторічні трави на сіно

Багаторічні трави на сінаж

24,64
18,3
0,01
0,08
1,71

3. Кукурудза на з/к

кукур.на зерно

41,93
4,4
0,6
0,85
28,9

4. Озима пшениця на з/к

одн.тр. на з/к

23,97
18,0
0,6
0,4
21,58

5. Корм. баштанні

корм. буряк

кук.на силос

4,9
12,2
19,2
0,9
0,9
0,7

28,83

6. Одн.тр.на з/к

одн.тр.на сіно

5,8
37,16
0,4
0,4
17,18

Всього: 253,78 100,09

22

Таблиця 3.28

Коефіцієнт ерозійної небезпеки сільськогосподарських культур

грунтозахисної сівозміни

Назва культур Площа, га

Коефіцієнт ерозійної

небезпеки, K_e

Добуток

$P_i K_e$

1. Багаторічні трави на сіно 18,32 0,01 0,18

2. Багаторічні трави на сіно 18,33 0,01 0,18

3. Ячмінь 18,14 0,4 7,26

4. Однорічні трави на з/к 17,87 0,4 7,15

Всього: 72,66 14,77

K_e польова = $\sum K_e \cdot P / \sum P = 730,96 / 1187,17 = 0,62$

K_e кормова = $\sum K_e \cdot P / \sum P = 100,09 / 253,78 = 0,39$

K_e ґрунтозахисна = $\sum K_e \cdot P / \sum P = 17,77 / 72,66 = 0,20$

Відповідно до приведених розрахунків коефіцієнт ерозійної небезпеки для польової сівозміни становить 0,62, що є не задовільним; для кормової сівозміни 0,39 – це задовільне значення; для ґрунтозахисної 0,20 – навіть краще задовільного, що пояснюється використанням культур у сівозміні, що мають ґрунтозахисні властивості, та здатні ліквідувати прояви ерозії.

3.3. Еколого-економічна оцінка здійснення агроландшафтної організації території

Для екологічної оцінки агроландшафтної організації території

прийнято використовувати такі показники: коефіцієнт екологічної стійкості, коефіцієнт стабільності агроландшафту, коефіцієнт різноманітності й ін. Нами

було проведено їх розрахунок по досліджуваній території, де розташована філія «Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон» Решетилівського району Полтавської області.

Таблиця 3.29

Коефіцієнт, що характеризує екологічну цінність окремих видів угідь

Угіддя Коефіцієнт

Лісові насадження 0,90

Сіножаті та посовища задовільного стану 0,80

Ліси 0,70

Сади 0,50

Рілля:

у ґрунтозахисній сівозміні 0,35

у польовій сівозміні 0,25

у сівозміні з просапними культурами 0,15

23

Для коефіцієнта екологічної стійкості рельєфу використовують коефіцієнт відносної екологічної стійкості, значення якого подано в (табл. 3.30). Зазначений коефіцієнт буде залежати від рельєфу місцевості, а саме крутості схилів. До уваги беруться землі, що знаходяться в обробітку (рілля). Значення коефіцієнта екологічної стійкості буде найвищим на території, де ухил місцевості матиме найменше значення.

На досліджуваній нами території крутість схилів не перевищує 3°.

Таблиця 3.30

Відносна екологічна стійкість рельєфу на території філії «Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон» Решетилівського району Полтавської області

Клас земель з

ерозійною

небезпекою

Крутість

поверхні

території

Коефіцієнт

екологічної

стійкості рельєфу

(Kс)

Площа (P), га Добуток (Kс*P)

Землі, які щорічно обробляються

I До 1° 1,0 1412,38 1412,38

II 1 - 2° 0,8 89,22 71,38

III 2 - 3° 0,6 12,01 7,21

Всього: 1513,61 1490,97

Середньозважений коефіцієнт відносної екологічної стійкості рельєфу (Kс.сер) 0,98

Визначення середньозваженого коефіцієнта відносної екологічної стійкості рельєфу (Kс.сер.) доцільно використовувати під час оцінки просторових умов землекористування:

$$K_{с.сер} = (K_{с1} \cdot P_1 + K_{с2} \cdot P_2 + \dots K_{сi} \cdot P_i) / P \quad (19),$$

$$K_{с.сер} = 1490,97 / 1513,61 = 0,98$$

Відповідно до розрахунків ми можемо відмітити, що отриманий показник (K с.сер) по досліджуваному підприємству становить 0,98, що свідчить про високу стабільність стійкості орних земель, адже його значення майже дорівнює 1, а це уже буде стабільно стійка територія.

Для наших розрахунків коефіцієнт екологічної стійкості сівозміни буде становити: Kс польова = (1187,17*0,15*0,98) / 1187,17 = 0,15

$$K_{с кормова} = (253,78 \cdot 0,25 \cdot 0,98) / 253,78 = 0,25$$

$$K_{с ґрунт.зах.} = (72,66 \cdot 0,35 \cdot 0,98) / 72,66 = 0,34$$

24

Охарактеризувати агроландшафти та наявну організацію території можна також за коефіцієнтом екологічної різноманітності (мозаїчності) території (Kр) [72]: $K_r = B / M$ (20),

де B – кількість відокремлених ділянок; M – площа ландшафту, км².

Для досліджуваного нами підприємства значення цього коефіцієнту становитиме: $K_r = 18 / 15,14 = 1,19$

Бачимо, що отримане значення більше 1, що є досить гарним

показником. Величина відповідного коефіцієнта буде збільшувати із збільшенням кількості відокремлених ділянок, а це буде урізноманітнювати агрофон. В даному випадку, попередньо запроєктувавши три сівозміни ми відокремили 18 робочих ділянок, на яких були запроєктовані різні по властивостям сільськогосподарські культури.

На території громади функціонує чотири агроформування, що займаються виробництвом та переробкою сільськогосподарської продукції. Провівши більш глибокий аналіз та організацію території одного з них – філії «Решетилівська» ТОВ СП «Нібулон», на наш погляд найбільш конкурентоспроможного із усіх товаровиробників, нам було цікаво дізнатися, наскільки концентрованим є досліджуване адміністративно-територіальне утворення.

Важливим інструментом оцінки ефективності ринку та державного

контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції

на ринку земель має стати ефективна оцінка економічної концентрації на ринку земель. Для оцінки економічної концентрації прийнято застосовувати

коефіцієнт відносної концентрації по одному (CR1), двох–трьох (CR2, CR3)

та чотирьох–п'яти (CR4, CR5) конкуренто спроможних

сільськогосподарських підприємствах. Тому, для кращого аналізу та більш прозорої оцінки економічної концентрації конкурентоспроможних сільськогосподарських підприємств запропоновано удосконалений показник, що показує розвиток адміністративно-територіального утворення та дає змогу оцінювати рівень концентрації продуктивного потенціалу земель

25

$$S_n = (ППЗ / ППТ) * 100 \% \quad (22), \quad ППТ = \sum P_{с-г\ n} * Бсер\ n$$

Зведені показники для розрахунку коефіцієнту продуктивного потенціалу земель адміністративно-територіального утворення приведено в (табл. 3.31).

Таблиця 3.31

Розрахунок коефіцієнту продуктивного потенціалу земель Сухорабівської територіальної громади Решетилівського району Полтавської області

Площа, га, (P_{с-г n}) Бал бонітету, (Бсер n) (ППЗ), P_{с-г n} * Бсер n

Сухорабівська сільська рада

131,94 30 3958,20

110,20 27 2975,40

8,60 35 301,00

133,36 46 6134,56

731,67 39 28535,13

1530,50 44 67342,00

74,20 22 1632,40

28,00 44 1232,00

Σ2748,5 112110,7

ТОВ СП «Нібулон»

150,1 30 4503

18,45 27 498,15

7,85 35 274,75

36,1 46 1660,6

132,91 39 5183,49

1134,74 44 49928,56

24,14 22 531,08

9,32 44 410,08

Σ1514,92 62989,71

S_n = 56,18

ТОВ «Аграрник ЛТД»

8,7 22 191,4

1,8 39 70,2

35,57 27 960,39

Σ46,07 1221,99

S_n = 1,09

ТОВ «Полтавський агрокомплекс»

70,36 44 3095,84

9,00 46 414,00

66,25 39 2583,75

20,85 22 458,70

Σ166,46 6552,29

S_n = 5,84

ФГ «Оленка»

150,78 39 5880,42

9,00 27 243,00

20,00 44 880,00

$\Sigma 179,78 \quad 7003,42$

$S_n = 6,25$

Всього: 1907,23

Приведемо приклад розрахунку питомої ваги землекористування у продуктивному потенціалі території для філії «Решетилівська» ТОВ СП

«Нібулон»: $S_n = (62989,71 / 112110,7) * 100 = 56,18 \%$

26

Звідси, значення коефіцієнта продуктивного потенціалу земель

Сухорабівської територіальної громади буде дорівнювати:

$\Pi \text{ АТУ} = (100s_1)$

$2 + (100s_2)$

$2 + (100s_3)$

$2 + (100s_4)$

$2 = (56,18)2 + (1,09)2 +$

$(5,84)2 + (6,25)2 = 3231,16$

Тому, провівши наукове дослідження ми можемо зробити висновок, що адміністративно-територіальне утворення – Сухорабівська ОТГ має високонцетрований продуктивний потенціал сільськогосподарських земель, а не контролюється одним учасником. Сподіваємося, що це буде тільки сприяти зростанню економічного потенціалу, створить належні умови для ефективного, економічно вигідного та екологічно доцільного сільськогосподарського виробництва на даній території.